

III ikgadējā Starptautiskā konference vardarbības pret bērnu novēršanai
„Bērna aizsardzība sistēmu mijiedarbībā”
Rīga, 2012. gada 29. novembris

Bērnu aizsardzības sistēmu mijiedarbības problemātika

AIVITA PUTNIŅA, SOCIĀLANTROPOĻĒ
LATVIJAS UNIVERSITĀTE

Atkāpe par bērna tiesību vēsturisko kontekstu

- Rietumu kultūrā bērnība ir salīdzinoši nesens jēdziens
- 19. gadsimtā pirmās debates par bērnu ekspluatāciju industrijā
- Bērna audzināšanas prakses: no stingras kontroles un represijas uz sadarbību
- 20. gadsimta 70ie un 80ie gadi: bērna tiesību aizsardzības jēdziena nostiprināšanās
- Pieejas bērnu aizsardzībai replicē uzskatu par bērna statusu sabiedrībā: no paternālistiskas attieksmes līdz neatkarību veicinošai

=> Latvijas pieredze veidojas atšķirīgi no Ziemeļamerikas un Eiropas valstu pieredzes; tā tiek pārņemta vs. «izaudzēta»

Vardarbības pret bērnu novēršanas politikas līmeņi

**Nacionālais
līmenis:
koordinējoša
valsts institūcija**

**Lokālais līmenis:
pašvaldība kā
koordinācijas
centrs**

Būtiskākās problēmas:

- Koordinācija
- Sadarbība
- Reģionālā nevienlīdzība
- Politikas izvērtēšana

Vardarbības novēršanā iesaistītie sektori

Būtiskākās problēmas:

- Vienotas izpratnes trūkums
- Starpsektoru sadarbība
- Kompleksa pieeja vardarbības novēršanā

Koordinācijas un sadarbības trūkums

gan valsts, gan pašvaldību līmenī:

- Valsts līmenī koordinēšana tehniska, ne vadības līmenī
 - => Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija kā koordinējoša institūcija, sadarbības atvieglošana, atbildība par nesadarbošanos
- Nav nostiprināta pašvaldības līmeņa starpinstitūciju sadarbība un komandas darbs vardarbības novēršanā
 - => Sadarbības līgums starp institūcijām, nosakot atbildības, rīcības soļus

- Ieguvumi:

(+) definē katras iestādes lomu un darbības soļus vardarbības vai tās riska novēršanā

(+) nostiprina vienotu izpratni par vardarbību, komandas darbu vardarbības novēršanā un uzticības attiecības speciālistu vidū

(+) atvieglo dokumentu sagatavošanas un apmaiņas procesu

(+) atvieglo zināšanu un prakses apguvi jaunajiem darbiniekiem

Pakalpojumu sniegšanas nepilnības:

- Vardarbības novēršanas iespēju reģionālā nevienlīdzība
 - ⇒ Valsts apmaksātas atbalsta konsultācijas
 - ⇒ NVO iesaistīšana ļauj mazināt tēriņus
- Kompleksas pieejas trūkums
 - ⇒ Palīdzības sniegšana nevis tikai vardarbības upurim, bet visas ģimenes atveseļošana

- Ieguvumi:

- (+) atbalsts speciālistiem

- (+) precīzāka diagnostika

- (+) finanšu ietaupījumi

- (+) iespēja elastīgāk pielāgot pakalpojumus atbilstoši

vajadzībām

- (+) atkārtotas vardarbības novēršana

Kopīgas izpratnes trūkums:

- Kritēriju trūkums vardarbības pret bērnu atpazīšanā
 - ⇒ Visām iesaistītām institūcijām vienotas vadlīnijas vardarbības atpazīšanai un rīcībai
 - ⇒ Topošo speciālistu apmācībā bērnu perspektīvas iekļaušana (piemēram, attīstības posmi, aizsardzība, vardarbības atpazīšana)
 - ⇒ Tālākizglītības apmācības pieeja caur darbību, reālu gadījumu risināšanu
- Ieguvumi:
 - (+) vienota izpratne par vardarbību, tās formām un rīcības soļiem
 - (+) efektīva vardarbības novēršana

Paldies!